

ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์

ผู้อำนวยการองค์การการค้าโลก (WTO)

ไทยกับ WTO และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน



ปัจจุบัน กระแสการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเดียวกัน หรือ “ระบบภูมิภาคนิยม” ได้มีอิทธิพลเพิ่มขึ้น ขณะที่ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป ยังคงมีบทบาทต่อการจัดระเบียบและสังคมโลก เช่นเดียวกับกระแสสนับสนุนการค้าโลกที่เปิดเสรีและเป็นธรรม (Free and Fair Trade) ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง จึงเริ่มมีคำถามว่า การเปิดเสรีและการกีดกันทางการค้า ซึ่งดำเนินการคู่ขนานกันในระบบเศรษฐกิจโลกปัจจุบันนั้น ได้ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการแข่งขันของประเทศขึ้น ดังนั้น ประเทศไทยควรจะวางบทบาทของประเทศอย่างไร เพื่อที่จะคงสถานะการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลก ขณะเดียวกันก็สามารถสร้างพลังต่อรองทางเศรษฐกิจร่วมกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเดียวกันไว้ได้

ในเรื่องนี้ วารสารเศรษฐกิจและสังคมได้รับเกียรติจาก ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ ผู้อำนวยการองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) คนปัจจุบัน ซึ่งได้กรุณาให้แนวคิดที่น่าสนใจติดตามอย่างยิ่งจึงนำมาถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมพร้อมของประเทศสำหรับการวางบทบาทของประเทศที่เหมาะสม ทั้งในฐานะสมาชิก WTO และสมาชิกความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

ความร่วมมือกับเพื่อนบ้านช่วยสนับสนุนความร่วมมือในเวทีโลก

ประเทศไทยนอกจากจะเป็นสมาชิก WTO แล้ว ยังเป็นสมาชิกโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านอีกหลายโครงการ ไม่ว่าจะเป็นโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ หรือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ (Greater Mekong Sub-Regional Economic Cooperation : GMS) โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทยหรือสามเหลี่ยม เศรษฐกิจ (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle Project : IMT-GT) และโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุทวีป บังคลาเทศ-อินเดีย-พม่า-ศรีลังกา-ไทย หรือห้าเหลี่ยมเศรษฐกิจ (Bangladesh-India-Myanmar-Sri Lanka-Thailand Economic Cooperation : BIMST-EC) ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้ให้ประโยชน์กับประเทศไทยที่จะมีโอกาสขยายตลาด การค้า การลงทุน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลกเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวล้วนมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการผลิต การค้าและการลงทุน รวมทั้งพัฒนาศักยภาพคนและสังคมของกลุ่มประเทศสมาชิก โดยแนวทางสำคัญที่แต่ละประเทศมุ่งสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นก็คือ การปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกันเพื่อนำไปสู่การขยายตลาดการค้าและการลงทุน

“กฎระเบียบเรื่องการลงทุนระหว่างประเทศเมื่อมีใช้กันทั่วไปมากขึ้นแล้ว น่าจะมีผลทำให้การลงทุนระหว่างประเทศมีการขยายตัวมากขึ้น

ในภูมิภาคให้กว้างขวางยิ่งขึ้น กรอบความร่วมมือดังกล่าวแม้จะเอื้อประโยชน์โดยตรงกับประเทศสมาชิก แต่ในเรื่องนี้ **ดร.ศุภชัยฯ** ได้ให้ความเห็นว่าไม่ได้ขัดแย้งกับกรอบ WTO แต่อย่างใด กลับจะเป็นการสนับสนุนอีกด้วย

“ถือว่า ไม่มีอะไรขัดกับ WTO เพราะเราไม่ได้เลือกปฏิบัติกับคนภายนอกเพียงแต่มุ่งขยายการเปิดเศรษฐกิจซึ่งกันและกันมากขึ้นเท่านั้น ในกรอบความร่วมมือ **สามเหลี่ยมเศรษฐกิจ** ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนร่วมกัน และการจัดปัญหาอุปสรรคด้านการค้าการลงทุนระหว่างกัน เช่น พยายามที่จะให้มีการบิน การเดินเรือที่เสรีมากขึ้น หรือการลดเงื่อนไขทางชายแดนมากขึ้น เช่นเดียวกันกับความร่วมมือกลุ่ม **หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ** ที่เน้นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลักเพื่อหวังให้เกิดการค้าผ่านแดนระหว่างประเทศในกลุ่มมากขึ้น ยิ่งขณะนี้ จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ได้แล้วความร่วมมือของกลุ่มนี้จะมีความหมายมากขึ้น เพราะกลุ่มนี้เป็นกลุ่มซึ่งผมหวังว่า ต่อไปในอนาคต จะมี

การค้าที่เปิดกว้างกว่านี้ จะทำให้การลงทุนไม่ไปที่จีนทั้งหมด อาจไปที่ลาวบ้าง กัมพูชาบ้าง ไทยบ้าง แล้วส่งไปขายที่จีนได้ โดยใช้ประโยชน์จากการขนส่งที่เสรีทั้งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ซึ่งผมคิดว่าเป็นแต้มต่อของกลุ่มนี้”

แม้ว่าในขณะนี้ประเทศเพื่อนบ้านของไทยยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิก WTO ทุกประเทศ แต่ **ดร.ศุภชัยฯ** มองว่าการที่ได้มาร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคกับไทยก็เท่ากับว่าได้มาเรียนรู้ระบบ WTO ไปโดยปริยาย ซึ่งเมื่อประเทศเหล่านั้นได้เป็นสมาชิก WTO แล้ว ก็จะเข้าใจสิทธิและข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามกฎ WTO ได้โดยง่าย ซึ่งจะทำให้ไทยไม่เสียเปรียบในการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้าน

การเจรจาฉบับใหม่ของ WTO นโยบายที่พึงระวัง

แม้ว่ากฎกติกาของ WTO ในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีด้านการค้าระหว่างประเทศสมาชิกเป็นหลัก และยังไม่มีส่วนบังคับในเรื่องของการลงทุนที่จะส่งผลกระทบต่อการค้า นโยบายเศรษฐกิจภายในประเทศของประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่ในการประชุมรอบใหม่ของ WTO ที่เรียกว่ารอบ Doha Development Agenda จะมีการเจรจา 2 เรื่องหลักๆ ที่จะเกี่ยวข้องกับนโยบายภายในประเทศโดยตรง คือ การเจรจาว่าด้วย **กฎระเบียบพหุภาคีที่ใช้กับการลงทุน** (Multilateral Rules of Investment) และ **กฎระเบียบพหุภาคีที่ใช้กับการแข่งขัน** (Multilateral Rules of Competition) ซึ่งจะทำให้ประเทศสมาชิกต้องเปิดตลาดของภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

ในประเทศให้กว้างขวางขึ้น โดยต้องมีกฎระเบียบการลงทุนระหว่างประเทศที่โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ

ทั้ง 2 เรื่องนี้ **ดร.ศุภชัยฯ** มองว่าเป็นเรื่องที่กลุ่มประเทศสมาชิกสามเหลี่ยมเศรษฐกิจจะต้องระวัง เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการลงทุนและการแข่งขันโดยตรง โดยในเรื่องการลงทุน จะต้องต้องมีข้อมูลที่โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และต้องมีระเบียบข้อบังคับ ซึ่งเมื่อเกิดข้อพิพาทจะต้องมีข้อยูติที่สามารถตัดสินข้อพิพาทได้ รวมทั้งต้องเปิดกว้างให้ภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเข้ามามากขึ้น โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง ขณะเดียวกันในเรื่องการแข่งขัน จะต้องพิจารณาให้ดีเพื่อไม่ให้บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่เข้ามามีอำนาจเหนือตลาดในประเทศ หรือครอบงำธุรกิจในประเทศได้

“ในด้านการลงทุนภายใต้กรอบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจไม่น่ามีปัญหา เพียงแต่จะต้องระมัดระวังไม่ให้ไปกระทบกับประเทศอื่นที่อยู่นอกเหนือจากประเทศสมาชิก ส่วนในกลุ่มหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ ผมคิดว่า ในเรื่องการเจรจารอบใหม่ของ WTO คงไม่มีผลกระทบมาก เพราะส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน แต่อย่างไรก็ตามกฎระเบียบเรื่องการลงทุนระหว่างประเทศเมื่อมีใช้กันทั่วไปมากขึ้นแล้ว น่าจะมีผลทำให้การลงทุนระหว่างประเทศมีการขยายตัวมากขึ้น เพราะนักลงทุนมีความมั่นใจมากขึ้น การที่เราจะเสียการลงทุนไปให้จีน ก็อาจจะมีความต่อสู้ได้มากขึ้น เพราะเราอยู่ในระเบียบเดียวกัน”



มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี : อุปสรรคของการค้าที่เป็นธรรม

ในการเจรจาการค้าในเวทีการค้าโลก โดยทั่วไปประเทศกำลังพัฒนาค่อนข้างเสียเปรียบประเทศที่พัฒนาแล้ว เพราะมีมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barrier) เป็นอุปสรรคกีดขวางไม่ให้ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร สำหรับในเรื่องนี้ **ดร.ศุภชัยฯ** ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ในฐานะผู้อำนวยการ WTO จะพยายามช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดย WTO มีข้อตกลงที่ดูแลในเรื่อง Non-Tariff Barrier อยู่แล้ว แต่ในอนาคต

“

โดยทั่วไปประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย มักจะไม่ค่อยสบายใจในการเจรจากับประเทศที่พัฒนาแล้ว เพราะเราเป็นห่วงว่าประเทศที่พัฒนาแล้วอาจนำเอากฎระเบียบมาบังคับใช้กับเรา

”

จะมีข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกระบวนการผลิตอีกด้วย ซึ่งประเทศไทยจะต้องดูแลในเรื่องนี้ให้มาก รวมทั้งจะต้องเน้นในเรื่องคุณภาพสินค้าให้มากขึ้นด้วย

“โดยทั่วไปประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย มักจะไม่ค่อยสบายใจในการเจรจากับประเทศที่พัฒนาแล้ว เพราะเราเป็นห่วงว่าประเทศที่พัฒนาแล้วอาจนำเอากฎระเบียบมาบังคับใช้กับเรา โดยที่เราเห็นว่า กฎระเบียบนั้นไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบภายในของเรา เช่น ระเบียบของการส่งเสริมการลงทุน หรือกฎหมายการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว ซึ่งในฐานะผู้อำนวยการองค์การการค้าโลก ผมจะช่วยเปิดโอกาสให้มีการเจรจา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่ทำให้การเจรจาเป็นรูปธรรมได้ และช่วยในแง่ของการเสนอแนะแนวทางในการเจรจาด้วย เพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถเจรจาให้ได้ผลสอดคล้องกับความต้องการของตนเอง”

“

จีนจะเป็นตัวช่วยจุด
เศรษฐกิจเอเชียให้ขยายตัว
ตามไปด้วย เพราะเมื่อเศรษฐกิจ
จีนขยายตัว จีนไม่ได้ส่งสินค้า
มาขายอย่างเดียว แต่จีนก็นำเข้า
สินค้ามากตามไปด้วย

”

มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี ในขณะนี้
มีอยู่มากแทบทุกเรื่อง ในอดีตจะมี
เฉพาะเรื่องของการเกษตร แต่ปัจจุบันมี
ในเรื่องของอุตสาหกรรมด้วย ภายใต้การ
กำหนด “ระบบมาตรฐาน” เป็นส่วนใหญ่
ซึ่งในขณะนี้ WTO จะมีข้อตกลงที่ดูแลใน
เรื่องมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี **ข้อตกลงแรก**
เรียกว่า ข้อตกลง SPS (Sanitary and Phyto
Sanitary) ซึ่งเป็นข้อตกลงที่กำหนด
มาตรฐานที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตร เช่น
พืชผักผลไม้ต่างๆ ส่วน **ข้อตกลงที่สอง**
คือ ข้อตกลง TBT (Technical Barrier to
Trade) ซึ่งกำหนด มาตรฐานเกี่ยวกับ
สินค้าประเภทอื่น เช่น ปูนซีเมนต์ สาย
ไฟฟ้า พลังงาน เป็นต้น

ปัจจุบัน WTO มีหน้าที่เพียงแค่
ดูแลสินค้า ไม่ใช่กระบวนการผลิต หาก
สินค้าผลิตได้มาตรฐานตามกฎหมายระเบียบ
ระหว่างประเทศ ก็จะต้องไม่กีดขวาง
แต่ในอนาคตจะมีการเจรจาในเรื่อง
**การติดป้ายทางนิเวศวิทยา (Eco-Label-
ing)** ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตด้วย
โดยขอให้ทุกประเทศที่ผลิตสินค้าติดป้าย
บอกบนตัวสินค้าว่าผลิตด้วยสารอะไร
ใส่สารเคมีอะไรบ้าง ในเรื่องนี้ **ดร.ศุภชัยฯ**
เห็นว่าเป็นเรื่องใหญ่ที่อาจทำให้ไทย
เดือดร้อนหลายเรื่องทีเดียว โดยเฉพาะใน

สินค้าเกษตร

“การเจรจาในเรื่อง Eco-Labeling นี้
เราจะต้องมีส่วนร่วมอย่างสำคัญ เพราะ
ญี่ปุ่นและยุโรปอาจจะบังคับให้เราทำ
แต่เราจะไปทำตามเขาทุกอย่างไม่ได้
เพราะจะทำให้ยุ่งยากสำหรับผู้ผลิตของ
เรา และทำให้เกิดการกีดกันตลาดได้
ในขณะนี้เรายังมีพวกอยู่คือ สหรัฐอเมริกา
ซึ่งไม่เห็นประโยชน์เรื่อง Eco-Labeling
เท่าไรนัก ดังนั้น เราจึงอาจทำบ้าง แต่ไม่
ต้องทำอย่างเคร่งครัดในสินค้าทุกชนิด
เพราะในสินค้าบางประเภท เช่น เหล้า
หรือไวน์ หากต้องติดส่วนผสมทั้งหมด
ติดจนเต็มขวดก็ยังไม่พอ จึงต้องมีการ
เจรจากันว่าจะให้ติด Eco-Labeling สินค้า
อะไรบ้าง”

สินค้าไทยจะแข่งขันได้ คุณภาพ และมาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญ

ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
ที่ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันนั้นการลงทุน
ด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความก้าวหน้าไป
แล้วระดับหนึ่ง ในระยะต่อไป **ดร.ศุภชัยฯ**
ให้ความเห็นว่า ไทยควรเตรียมพร้อมใน
เรื่องคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าให้
มากขึ้น โดยควรเริ่มศึกษาทำความเข้าใจ
ระเบียบ และมาตรการของประเทศคู่ค้า
เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการค้า การส่งออก
ของประเทศ

“ผมได้เคยคุยกับทางยุโรป
เขากล่าวว่า การที่เรารวมตัวกันไม่ว่าจะ
เป็นกลุ่มอาฟตา อาเซียน สามเหลี่ยม
หรือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจก็ดี เราเน้นใน
เรื่องการค้ามากเกินไปสิ่งที่เราต้องเน้นคือ
คุณภาพสินค้า เพราะเราผลิตสินค้า
เกษตรเป็นส่วนใหญ่ คุณภาพสินค้า
เกษตรนั้น มักจะหามาตรฐานไม่ค่อยได้

ในเรื่องการอำนวยความสะดวกทาง
การค้า (Trade Facilitation) ซึ่งเป็นเรื่อง
มาตรฐานสินค้านั้น น่าจะมีข้อตกลงที่
กำหนด**มาตรฐานสินค้าร่วมกัน (Mutual
Recognition of Standard)** คือสินค้าจะ
ต้องมีมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด ซึ่งจะ
ทำให้ง่ายสำหรับยุโรปที่จะค้าขายกับเรา
เพราะในอนาคต ยุโรปจะตั้งองค์กรที่
เรียกว่า European Food Authority ซึ่ง
จะดูแลเรื่องมาตรฐานสินค้าเกษตร
ทั้งหมด และหากเราไม่สามารถสนอง
ตอบมาตรฐานเหล่านี้ได้ เราจะมี
ปัญหามาก ซึ่งยุโรปยินดีที่จะให้ความ
ช่วยเหลือ”

ดร.ศุภชัยฯ มีความเห็นว่า เรื่อง
ของ Mutual Recognition of Standard
ควรได้รับการผลักดันให้มีการเจรจา
ภายใต้กรอบความร่วมมือกับประเทศ
เพื่อนบ้านที่ไทยเป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งหาก
ทำข้อตกลงร่วมกันได้ ก็จะช่วยให้การ
ค้าขายกับยุโรปทำได้ง่ายขึ้นขณะเดียวกัน
ก็ควรเตรียมศึกษาข้อตกลงเกี่ยวกับการ
ผลิตสินค้าด้านสินค้าอุตสาหกรรมด้วย
เช่นกัน เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการ
ส่งออกสินค้าของประเทศ เช่นในเวลานี้
มีข้อห้ามปริมาณสารตะกั่วในสินค้า
ประเภทเครื่องไฟฟ้าบางชนิด เป็นต้น
ทั้งนี้ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนา
บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีให้
เข้มแข็ง ปรับปรุงกลไกการทำงานของ
หน่วยงานภาครัฐ และอาจมีหน่วยงาน
เดียวที่ดูแลเรื่องนี้

เปิดเสรีกับจีน ไทยได้มากกว่าเสีย

การเข้าเป็นสมาชิก WTO น้อยใหม่
ล่าสุดของจีน ได้รับการจับตามองเป็น

อย่างมาก ทำให้ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยวิตกกังวลว่า จีนจะทำให้ประเทศอื่นๆ ต้องสูญเสียความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าให้กับจีน ซึ่งในปัจจุบัน จีนเพียงประเทศเดียว สามารถมีศักยภาพในการส่งออกได้ใกล้เคียงกับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศรวมกัน

ในเรื่องนี้ **ดร.ศุภชัยฯ** ได้ให้ความเห็นว่า การเป็นสมาชิก WTO ของจีนน่าจะส่งผลดีกับประเทศต่างๆ มากกว่าผลเสีย เนื่องจากขณะนี้ จีนเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 7 ของโลก และมีการขยายตัวเฉลี่ยปีละ 7-8 % ภายในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจีนจะมีเศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นอันดับหนึ่งในสามหรือสี่ของโลก ดังนั้นการที่เศรษฐกิจจีนขยายตัวสูงมากเช่นนี้ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย ดังนี้

● **ประการแรก** จีนจะเป็นตัวช่วยจุดเศรษฐกิจเอเชียให้ขยายตัวตามไปด้วย เพราะเมื่อเศรษฐกิจจีนขยายตัว จีนไม่ได้ส่งสินค้ามาขายอย่างเดียว แต่จีนก็นำเข้าสินค้ามากตามไปด้วย โดยในปีนี้มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าในขณะที่เศรษฐกิจอเมริกายังไม่ขยายตัว เศรษฐกิจในเอเชียเหนือ เช่น ไต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลี เริ่มขยายตัวอย่างมากแล้ว เพราะทำการค้าขายกับจีนมาก ดังนั้น การที่เศรษฐกิจจีนสามารถขยายตัวและเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจเอเชียได้มากขึ้น จะมีส่วนช่วยเศรษฐกิจในเอเชียและยิ่งเมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO แล้ว เศรษฐกิจจีนก็จะยิ่งเปิดมากขึ้น

● **ประการที่สอง** จีนเปิดประเทศมา 20 กว่าปีแล้ว แต่เปิดทีละเล็กละน้อย



เพราะว่าต้องการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และต้องการตลาดต่างประเทศ ซึ่งเป็นการเปิดที่จีนได้เปรียบมาตลอดคือเปิดแล้ว ประเทศอื่นให้ MFN (Most Favor Nation) กับจีน แต่จีนไม่ต้องให้ MFN กับประเทศอื่น เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO แล้ว จีนต้องให้ MFN กับประเทศอื่น ซึ่งการให้ MFN ของจีนนั้น จะเลือกปฏิบัติไม่ได้ โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่เคยจำกัดเอาไว้ จะต้องเปิดหมด จีนจะต้องยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกทุกประการ สิ่งที่มีการค้าขายในระบบโควตาก็จะต้องทยอยเลิกไปภายใน 3-5 ปี เราจะได้านิสงส์จากการที่จีนเป็นสมาชิก WTO แน่نون

● **ประการที่สาม** กฎหมายของจีนจะโปร่งใสมากขึ้น เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO แล้ว จะต้องมีความมาตรฐานเดียว มีความแน่นอนในการใช้กฎหมาย ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการเข้าไปลงทุนมาก

● **ประการสุดท้าย** จีนจะต้องมีการปฏิรูประบบเศรษฐกิจภายในอย่างขนานใหญ่ โดยจีนจะต้องยอมให้ผู้อื่นแข่งขันได้ทุกเรื่อง ต้องแปรรูปทุกอย่างที่อยู่ในมือของรัฐบาลจีน เช่น การค้าปลีกค้าส่ง ขนส่ง ไปรษณีย์ ฯลฯ ทำให้เรามี

โอกาสที่จะเข้าไปทำการแข่งขันมากขึ้นซึ่งในขณะนี้ สิ่งที่น่าสนใจสำหรับไทยก็คืออุตสาหกรรมชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมแซม ทั้งที่เป็นเครื่องจักรรถยนต์ รถบรรทุก บริการหลังการขาย โดยเฉพาะการเช่าซื้อซึ่งไทยเรามีประสบการณ์ดีมาก

ในกรอบความร่วมมือทหเสถียรเศรษฐกิจ ซึ่งมีมณฑลยูนนานของจีนเป็นสมาชิกอยู่ด้วยนั้น **ดร.ศุภชัยฯ** ได้ให้แง่คิดว่า ไทยควรอาศัยการเป็นสมาชิก WTO ของจีนให้เป็นประโยชน์โดยการคอยสอดส่องดูแล้ว จีนละเมิดกฎ WTO หรือไม่ ซึ่งหากจีนละเมิด ไทยจะสามารถร้องเรียนไปทาง WTO เพื่อลงโทษจีนได้ แต่ในขณะนี้คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงผลดีในการเปิดเสรีกับจีน ซึ่งเราควรเร่งทำการประชาสัมพันธ์ในเรื่องนี้ให้มากขึ้น

“ในความร่วมมือทหเสถียรเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกับจีนเราจะต้องนำกฎระเบียบที่จีนต้องปฏิบัติในฐานะที่เป็นสมาชิกใหม่ของ WTO มาใช้กับจีนอย่างเคร่งครัด ซึ่งกระทรวงต่างๆ รวมทั้ง สศท. อาจจะต้องประสานงานกับกระทรวงพาณิชย์ให้ดี เพราะจีนมีเงื่อนไขของ WTO ที่จะต้องปฏิบัติตามมากมาย และ WTO เอง

ก็มีหน้าที่ที่จะต้องติดตามสอดส่องดูแลผลการปฏิบัติงานของจีนติดต่อกันไปอีก 8 ปี โดยจีนจะมีคณะกรรมการที่ดูแลในเรื่องการนำเข้าตกลงไปปฏิบัติประมาณกว่า 20 ชุด”

นอกจากนี้ **ดร.ศุภชัย** มีความเห็นว่า ไทยต้องประชาสัมพันธ์เรื่องการเปิดเสรีกับจีนเพื่อให้คนไทยเห็นประโยชน์ให้มากขึ้นกว่าเดิม “ผมคิดว่าหลายฝ่ายยังไม่เข้าใจว่า เราไปเปิดเสรีกับจีนทำไม เช่นเรื่องความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวภายใต้กรอบหกเหลี่ยมเศรษฐกิจเราต้องให้คนไทยได้รับทราบว่าการที่เราจะมีเรื่องของจีนมาล่อแม่ไก่ไข่มากขึ้น จะเป็นประโยชน์ในแง่ที่ว่าคนจีนจะมาเที่ยวเมืองไทยมากขึ้น ทำให้เรามีรายได้มากขึ้น ค่าขายสะดวกมากขึ้น ขณะเดียวกันเราคงต้องไปเจรจากับจีนเรื่องการเปิดด่านฟ้าที่เปิดเสรีมากขึ้น ซึ่งขณะนี้จีนพยายามปิดกั้นเราอยู่อีกเรื่องหนึ่งที่จะต้องพิจารณาในอนาคตก็คือ จีนจะต้องเปิดเสรีเรื่องการเดินทางของคนจีน ซึ่งจะทำให้จีนสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้มากขึ้น โดยในเวลานี้จีนจำกัดการเดินทางออกนอกประเทศของคนของเขาพอสมควร ซึ่งเรื่องนี้มีการรอบ WTO ดูแลในเรื่องการเปิดเสรีด้านการท่องเที่ยวอยู่นอกจากนี้แล้วยังมีอีกหลายเรื่องโดยการเจรจาในรอบใหม่ของ WTO จะเป็น การเจรจาในภาคสินค้าที่เป็นบริการซึ่งประเทศจีนและเราจะมีส่วนร่วมด้วย เราอาจใช้ประโยชน์จากการเจรจามาเปิดตลาดสินค้าที่เป็นบริการกับจีนได้ เพราะเรื่องบริการเราเป็นต่อจีนแน่นอน”



เขตเศรษฐกิจพิเศษ ช่วยสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน

ในการเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านให้ขยายตัวได้ดีนั้น สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านก็มีส่วนเป็นอย่างมาก สำหรับ**ประเทศพม่า** ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า มีสถานการณ์ทางการเมืองไม่มั่นคง และยังมีปัญหาการสู้รบระหว่างรัฐบาลพม่ากับชนกลุ่มน้อย ส่งผลให้ไม่มีความปลอดภัยตามแนวชายแดนไทย-พม่า และทำให้มีการเปิดปิดด่านบ่อยมาก เป็นอุปสรรคอันสำคัญต่อเศรษฐกิจชายแดนและความต่อเนื่องของการเจรจาเพื่อสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆ ซึ่งในเรื่องนี้ **ดร.ศุภชัย** มีความเห็นว่สิ่งสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการคือ การจัดตั้งด่านตรวจถาวรที่ชายแดนไทย-พม่า ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยอาจเจรจากับพม่าในแง่ที่ทำให้พม่าได้ประโยชน์ด้วย เช่น การตัดถนนผ่านพม่า หรือการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจะทำให้มีผลพลอยได้ทำให้เกิดด่านตรวจถาวรขึ้น เป็นต้น “เราได้พยายามดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งใน

รัฐบาลก่อน และรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งในช่วงรัฐบาลก่อนมีแรงกดดันระหว่างประเทศมาก เราจึงต้องระมัดระวัง แต่ในขณะนี้พม่าเริ่มที่จะผ่อนคลายลง เริ่มให้สิทธิเสรีภาพแก่ คุณองซาน ซูจี มากขึ้น ประเทศต่างๆ จึงเริ่มผ่อนคลายกับพม่ามากขึ้น ไทยเองก็เริ่มที่จะผ่อนคลายกับพม่าเช่นกัน

การค้าขายที่เปิดเผยและการมีด่านถาวรนั้น ยิ่งมีมากเท่าไรก็ยิ่งดี ซึ่งเราสามารถส่งเสริมให้มีด่านถาวรมากขึ้นด้วยการสนับสนุนโครงการที่เชื่อมโยงกับหกเหลี่ยมเศรษฐกิจได้ หรือโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันตก (Western Seaboard) ซึ่งรัฐบาลพม่าชอบมาก ผมพยายามนำเรื่องสร้างถนนไปคุยกับทางรัฐบาลพม่าหลายครั้ง และทางด้านเอกชน หอการค้ากลุ่มตะวันตกก็นำเรื่องนี้ไปเขียนเป็นแผนของตนเองขึ้นมา โดยจะทำถนนที่มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่าน (Toll Way) โดยถนนจะโยงไปถึงท่าเรือของพม่าทางใต้ คือ เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย โดยไทยจะไปพัฒนาให้และพม่าก็ยินดีให้เข้าไปพัฒนา ซึ่งผมคิดว่าเป็นความคิดที่ดีมาก

“